

KAZANIM ETKİNLİKLİ

FAVORİ

SORU BANKASI

TÜRKÇE

DİJİTALİM
EĞİTİM PLATFORMUMUZ

Öğretmen ve Öğrencilerimiz için
Eşsiz İçerikler ile Sizlerle!

"Dijitalim" Öğretmen veya Öğrenci Uygulamasını
İndirerek Bütün Soruların Video Çözümlerine
Ulaşabilirsiniz.

www.dijitalim.com.tr

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

TR 066080-B 1

ISBN:978-605-74038-7-2

YAYIN KOORDİNATÖRLERİ

Ali ÖZCAN - Veysel GÜL

YAZARLAR

Köksal KARATAŞ - Yunus TURGUT - Şuayip HATİP
Haydar YORUL - Emrullah GÜNDOĞDU

GRAFİK TASARIM/DİZGİ

Çiçek GÖBEK

AV Yayınları Dizgi Birimi

İLETİŞİM

 /AV Yayınları

 /avyayinlari

 avyayinlari@gmail.com

 /AV Yayınları

BASIM YERİ

AV AKILLI VERSİYON YAYINLARI

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak 3/ C-D Ostim / Yenimahalle / ANKARA

İletişim: (0850) 302 20 90 - (0549) 814 44 13

ÖN SÖZ

LGS; sabır, emek, azim ve çok yönlü çalışma isteyen uzun bir yolculuktur. Bu yolculuk, ortaokulun ilk yılı olan 5. sınıfta başlayıp 6 ve 7. sınıflarda da devam eder. AV (AKILLI VERSİYON) YAYINLARI olarak bu uzun yolculukta sizlerin destekçisi ve rehberi olmayı kendimize görev biliyoruz. Bu anlayışla hazırladığımız kitaplarımızla başarınızı daha yukarıya taşımak ve hedeflerinize ulaşmanızı sağlamak temel amacımızdır.

Kitabın ünite başındaki **yeşil** bölümler, konunun temelden üst seviyeye tam olarak anlaşılması için hazırlanmış öğretici ve pekiştirici etkinliklerden oluşmaktadır. Bu etkinlikler, konuyu kavramanıza yardımcı olacaktır.

Kitabın **mavi** bölümleri, bilgilerinizi ölçecek ve eksiklerinizi görmenize yardımcı olacak başlangıç düzeyindeki konu kazanım testlerinden oluşmaktadır. Bu testler, sizin güven kazanmanızı sağlayacak ve üst düzey yeni nesil sorulara geçişinizi de kolaylaştıracaktır.

Kitabın **turuncu** bölümleri, sizi yoğun ve kapsamlı düşünmeye yöneltecek yeni nesil sorulardan oluşmaktadır. Bu sorular sayesinde LGS tarzı sorulardaki durumunuzu görebilir ve çalışmalarınızı ona göre yönlendirebilirsiniz.

Kitabın **kırmızı** bölümlerinde son bir tekrar yapmanızı sağlayacak ödev etkinliklerini bulabilirsiniz. Bu etkinlikler, konu hâkimiyetinizi artıracak ve emin adımlarla yol almanızı sağlayacaktır.

Kitabın **mor** ÜDT (Ünite Değerlendirme Testi) bölümlerinde ise özenle hazırlanmış, tamamı yeni nesil sorulardan oluşan testleri çözerek tam bir LGS deneyimi yaşayacaksınız.

Bu kitap, öğretmenlerimize büyük bir kolaylık sağlayacak; öğrencilerimizin başarıya ulaşmaları için en önemli başucu kaynaklarından biri olacaktır.

AV Akıllı Versiyon Yayınları Yayın Koordinatörleri
Ali ÖZCAN - Veyssel GÜL

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE : SÖZCÜKTE ANLAM	5
2. ÜNİTE : CÜMLEDE ANLAM	37
3. ÜNİTE : PARAGRAF	69
4. ÜNİTE : GÖRSEL OKUMA VE SÖZEL YETENEK	111
5. ÜNİTE : FİİLLER.....	175
6. ÜNİTE : ZARFLAR	219
7. ÜNİTE : YAZIM KURALLARI VE NOKTALAMA İŞARETLERİ	243
8. ÜNİTE : METİN TÜRLERİ VE SÖZ SANATLARI	271
9. ÜNİTE : ANLATIM BOZUKLUKLARI	301
CEVAP ANAHTARI	327

Türkçe

1. ÜNİTE

SÖZCÜKTE ANLAM

ETKİNLİK-1

“Vurmak” sözcüğünün aşağıdaki cümlelerde hangi anlamda kullanıldığını belirleyiniz.

1. Elini veya elinde tuttuğu bir şeyi bir yere hızla çarp-mak	a. Birçok millet insanların ayaklarına zincir vurup onla-rı köleleştirmiştir.
2. Üzerinde görünmek, üzerine düşmek, yansımak, aksetmek	b. O kadar çok sıkıntı yaşamasına rağmen her şeyi deliliğe vurmaya alışmıştı.
3. Olumsuz yönde etkilemek	c. Adam dikkat çekmek için elini masaya vurdu.
4. Takmak, koymak, bağlamak	ç. Hava sıcaklığı bir anda düşünce tarladaki sebzeleri soğuk vurdu.
5. Olduğundan başka biçimde görünmek	d. Adamın yıllarca uğraşarak biriktirdiği parayı vurmak nasıl bir vicdansızlıktır?
6. Soğuk, dolu vb. ürünlere zarar vermek	e. Torbayı sırtına vurup diyar diyar gezdiler.
7. Herhangi bir biçimde haksız yoldan para almak, soymak	f. Ekonomik kriz birçok sektörü vurdu.
8. Sırtına, omzuna yerleştirmek	g. Akşam güneşinin kızılığı binaların üzerine vuruyor-du.

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐

ETKİNLİK-2

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin anlam özelliğini işaretleyiniz.

Cümleler	Gerçek	Mecaz	Terim
1. Her durumdan kendine yarar sağlayan <u>uyanık</u> bir adamdı.			
2. Çocuk, sessizce oturup rüzgârda <u>hışırdayan</u> yaprakları dinlemeye başladı.			
3. Yaklaşan fırtınayı gören insanları bir korku <u>kaplamaya</u> başlamıştı.			
4. Diş bakımına dikkat etmeyen çocuğun dişlerinde <u>iltihap</u> oluşmaya başlamıştı.			
5. Kitapta kelebek ve cırcır böceği <u>kovalayan</u> çocuklar vardı.			
6. Yaptığı yanlış tercihlerle şirketi <u>uçuruma</u> sürükledi.			
7. Sanatçının <u>tuval</u> üzerindeki hâkimiyeti takdire değerdi.			
8. Kariyerine gazetecilik ile başlamış, daha sonra çocuklar için <u>fıkralar</u> yazmıştır.			
9. Bu kitap sayesinde her <u>zaman</u> kendimize inanmamız ve asla pes etmememiz gerektiğini öğrendik.			
10. Ailenin tüm sorumluluğunu zavallı kızın üzerine <u>yüklemişler</u> .			
11. <u>Enjektör</u> iyice dezenfekte edildikten sonra başka biri için de kullanılabilirdi.			
12. Hiroşima'ya atom bombası atılmasının üzerinden <u>yaklaşık</u> dokuz yıl geçmişti.			
13. Bu camiada <u>tutunmak</u> için elinden geleni yapıyordu.			
14. Sinir hücreleri anlamına gelen <u>nöronların</u> özellikleri ile ilgili bir çalışma hazırlığı içerisindeyiz.			
15. İki kardeş yorganlarına <u>sarılmış</u> , ısınmaya çalışıyordu.			

ETKİNLİK-3

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini işaretleyiniz.

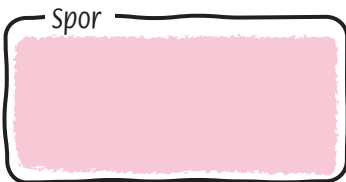
Cümleler	Terim	Terim Değil
1. Olimpiyat şampiyonu güreşçimiz rakibini <u>köprü</u> pozisyonunda tutmayı başardı.		
2. Mahallemize geçen yıl yapılan <u>köprü</u> işe gidip gelirken geçirdiğimiz süreyi epey kısalttı.		
3. İki yönde sonsuza kadar giden noktalar kümesine <u>doğru</u> diyoruz.		
4. Çok sorumsuz biri olsa da hiçbir zaman <u>doğru</u> konuşmaktan vazgeçmemiştir.		
5. Dört <u>basamaklı</u> bir sayının basamak değerlerini toplamayı öğrendik.		
6. İki kat arasındaki <u>basamakları</u> ahşaptan yapmaya karar verdik.		
7. O gün mahalle çok ilginç olaylara <u>sahne</u> olmuştu.		
8. Oyunun ilk ve son <u>sahneleri</u> çok etkileyiciydi.		
9. <u>Dünya</u> kendi etrafındaki dönüşünü 24 saat içinde tamamlamaktadır.		
10. İki <u>dünya</u> bir araya gelse hayalini kurduğün bu işin gerçekleşmesi mümkün değil.		
11. Dairenin <u>çapını</u> ölçmek için birçok yöntemden yararlanabiliriz.		
12. Kendi <u>çapında</u> ünlü olduğunu zannedip etrafa hava atıyordu.		
13. Olaylara farklı <u>açılardan</u> bakabilmenin önemi inkâr edilemez.		
14. Dar <u>açılı</u> üçgenlerin özellikleri ile ilgili bir sunum izlemem gerekiyormuş.		
15. Bir eda bir <u>çalım</u> , alıp başını gitti.		
16. Karşısındaki oyuncuya öyle bir <u>çalım</u> attı ki oyuncu topu bile göremedi.		

ETKİNLİK-4

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin hangi alanla ilgili olduğunu ilgili kutulara yazınız.

- Potaya doğru zıplayan rakibini blok yaparak engelledi.
- Tarladaki anızların yakılması verimlilik ve canlı hayatı açısından olumsuzluklar oluşturmaktadır.
- Alçak ve yüksek basınç alanlarının karşılaşması rüzgârın oluşumuna sebep oluyor.
- İzleyiciler bir önceki sahnenin etkisinden kurtulamadan perde açıldı.
- Ülkemizde cephe yağışlarının görüldüğü birçok alan bulunmaktadır.
- Kabzayı tutup iyice çekti ve bıraktığında ok hedefin tam ortasına ulaştı.
- Dönemin özelliklerini yansıtacak şekilde bir dekor oluşturulmuştu.
- Topa öyle bir falso verdi ki kaleci sadece topu seyretmekle yetinebildi.
- Oyuncu kendisini oyuna veremeyince süflöre çok iş düştü.

ETKİNLİK-5

Aşağıdaki metinde geçen altı çizili sözcükleri kullandığı anlam özelliğine göre uygun kutuya yazınız.

Kendimi kaptırmamaya çalıştığım çocukça, yakışksız bir huyumuz vardır: dertlerimizle dostlarımızı acındırmak, kendimize vah vah dedirtmek. Başımıza gelenleri büyütür, şişirir, karşımızdakini ağlatmak isteriz neredeyse. Başkalarını kendi dertleri karşısında soğukkanlı gördük mü överiz ama soğukkanlılığı bizim dertlerimize karşı gösterdiler mi darılır, kızarız. Dertlerimizi anlamaları yetmez, yanıp yakılmalarını isteriz. Oysaki insan sevincini büyülterek anlatmalı, üzüntülerini kısaltarak. Kendine yok yere acındıran, gerçekten dertli olunca acınmamayı hak eder. Durmadan vahlanan kimse vahlanılmaz olur. Kendini canlı iken ölü göstereni ölü iken canlı görebilir herkes. Öylelerini gördüm ki eş dost kendilerini gülbüz, keyifli görecektiydi öderi kopar; iyileşmiş sanılmamak için gülmelerini tutarlardı.

Gerçek

Mecaz

ETKİNLİK-6

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini işaretleyiniz.

Cümleler	Somut	Soyut
1. Özgürlük ve bağımsızlık bizim karakterimizdir.		
2. Üç gündür <u>havalarda</u> beklenilenden de sıcak geçiyor.		
3. Etrafta <u>neşe</u> içerisinde gezinen insanları görmek beni de mutlu ediyor.		
4. İnsanlar <u>hayal</u> kurmaktan vazgeçtiğinde dünyada yaşamının da bir anlamı kal-mayacaktır.		
5. Etraftakilere çarpmamak için <u>karanlıkta</u> yürürken daha da dikkatli olmaya çalışı-yorduk.		
6. Başarıyı yakalayabilmek için <u>cesaretli</u> davranabilmek gerekir.		
7. Uzun süre bekledikten sonra havanın <u>soğuk</u> olmasına aldırış etmeden dışarıya çıktık.		
8. Hiç kimseyi kıskanmadan <u>herkesin</u> iyiliği için çabalıyordu.		
9. Kim sıkıyrsa ortalığı çok ağır bir <u>parfüm</u> kokusu kaplamıştı.		
10. Dışarıdan gelen <u>gürültünün</u> kaynağını öğrenebilmek için çok çabaladık.		
11. Yüreği <u>nefretle</u> dolu insanlara sadece acımak gerekir.		
12. Parkta oynayan <u>çocuklarla</u> birlikte dün ben de eğlendim.		
13. Dedem, "Korkunun <u>eceli</u> faydası olmaz." derdi.		
14. Hayatta hiçbir zaman <u>umutsuz</u> olmamak gerekir.		
15. Sabah <u>kapıda</u> beni bekleyen bir sürprizle karşılaştım.		
16. Yeni bir bilgisayar almak için <u>para</u> biriktirmem gerekiyordu.		

ETKİNLİK-7

Aşağıda yay ayaç içerisinde verilen ve anlamı açıklanan sözcüğün anlamına uygun olarak kullanıldığı cümleyi işaretleyiniz.

Cümleler	Cümledeki Anlamı
1. (kurtarmak) Bir şeyin değerini karşılamak	a. Kaleci üzerine doğru gelen topu müthiş bir refleks göstererek kurtardı. ☐ b. Bu kalitede bir ürünü 20 bin liradan aşağısı kurtarmaz. ☐ c. Yangında mahsur kalan yaşlı adamı mahalleli kurtardı. ☐
2. (girmek) Yeni bir duruma geçmek, dönüşmek	a. Güneş batmaya yakın ufuk çizgisi sarıdan kırmızıya giriyordu. ☐ b. Havanın güzel olmasını fırsat bilenler denize giriyordu. ☐ c. Uzun süren bir kuşatmanın ardından ordularımız şehre girmişti. ☐
3. (taşmak) Öfke, sabırsızlık veya heyecan yüzünden kendini tutamamak	a. Ocağın altını açık unutunca tenceredeki süt taşmış, her yeri batırmıştı. ☐ b. Gösteriyi görmek için salona gelen seyirciler caddeye kadar taşmıştı. ☐ c. Acaba bizim taşıp köpürmelerimizi pek çocukça mı bulmuştu? ☐
4. (batmak) Dokunmak, incitmek	a. Düşüncesizce söylediği sözleri sadece arkadaşlarına değil, en yakınlarına bile batmaya başlamıştı. ☐ b. Büyük fedakârlıklarla kurulan şirket birkaç kişinin kaprisleri sonucu batmıştı. ☐ c. Zavallı hayvancağız ayağına batan diken çıkararak için debelenip duruyordu. ☐
5. (uzatmak) Konuşmayı, tartışmayı sürdürmek	a. Çocukluğundan beri uzattığı saçlarını askerlik sebebiyle kestirmeye karar verdi. ☐ b. Elmayı gülümseyerek bana uzatınca almak zorunda kaldım. ☐ c. Çoğunluğun anlaşmasına rağmen birkaç kişi meseleyi uzatmaya devam ediyordu. ☐
6. (tanımak) Bir kimse veya şeyle ilgili, doğru ve tam bilgisi bulunmak	a. Yıllar önce karşılaştığı adamı karşısında görünce hemen tanıdı. ☐ b. Ona olan borcunu ödemesi için üç ay süre tanımıştık. ☐ c. Bu bölgede uzun zaman çalıştığım için ren geyiklerini iyi tanırım. ☐
7. (sarmak) Bir şeyi başka bir şeyin içine koyup onunla kaplamak	a. Fırından aldığı ekmeği kâğıda sarıp eve doğru yürümeye başladı. ☐ b. Düşmanın etrafını saran askerler son hücum için takviye gelmesini bekliyordu. ☐ c. Yabancı sözcükleri kullanma hastalığı her geçen gün daha fazla sarıyor toplumumuzu. ☐

ETKİNLİK-8

Aşağıdaki metinde geçen altı çizili sözcüklerden somut olanları kırmızı, soyut olanları da mavi kutuya yazınız.

Anadolu içinden hanlarda kalıp köylerde yatarak memuriyetine gelirken yüreğini keder, gam kaplamış; memlekete ciddî hizmet etmek kararını almıştı. Başının içinde, kasabaya indiği gün yeni düzenlemeler, örgütler, yardım dernekleri gibi ağır düşünceler doluydu. Bu küçük şehirde kocaman işler göreceğini, herkese parmak ısırtacak eserler çıkaracağını sanıyordu. Durmayacak, dinlenmeyecek, çalışacaktı. Atılganlık gerekiyordu, mutasarrıftan tutarak âmir ve memurların hepsini yola getireceğine inanmıştı. Memleketi kaplayan tembelliği, durgunluğu kafası almıyordu. “Bu uyuşukluk, bu kayıtsızlık ne?” diye kendi kendine soruyor, cevabını bulamıyordu.

ETKİNLİK-9

“İkaz, şekil, uzak, kıymet, düzey, önder, fayda, birey, görev, varlıklı” sözcüklerinin eş anlamlılarını aşağıdaki bulmacada bulunuz.

Z	N	V	A	Z	İ	F	E	K	L
S	A	L	P	İ	V	F	M	Ç	İ
E	L	İ	O	Ş	D	E	Ğ	E	R
V	T	D	U	Y	A	R	İ	L	A
İ	C	E	R	S	L	T	Z	M	K
Y	A	R	A	R	F	E	P	N	Ö
E	A	S	Z	E	N	G	İ	N	T
H	Ç	İ	Y	B	İ	Ç	İ	M	K

ETKİNLİK-10

Aşağıdaki eş sesli sözcükleri iki farklı anlama gelecek şekilde cümle içinde kullanınız.

Sözcükler	Cümleler
Soluk	1.
	2.
Uçuk	1.
	2.
Kaymak	1.
	2.
Gözleme	1.
	2.
Devir	1.
	2.
Asma	1.
	2.

ETKİNLİK-11

Aşağıdaki tablolarda boş bırakılan yerleri doldurunuz.

a.

Sözcükler	Zıt Anlamlısı
1. Dolaylı	
2. Soğutucu	
3. Pahalı	
4. Suskun	
5. Tutumlu	
6. Dağınık	
7. Derin	
8. Kötümser	
9. Mağlup	
10. Neşe	

b.

Sözcükler	Zıt Anlamlısı	Olumsuz
1. Uyandırmak		
2. Üzmek		
3. Gülmek		
4. Suçlu		
5. Acı		
6. Üretmek		
7. Kaybetmek		
8. Hatırlamak		
9. Sert		
10. Vermek		

ETKİNLİK-12

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcükleri genel ve özel anlam bakımından inceleyiniz.

	Sözcükler	Genel Anlam	Özel Anlam
1.	<u>Roman</u> , insan yaşamının ayrıntıları ile okuyucunun önüne serilmesidir.		
2.	Bahçedeki <u>kedi</u> uzun zamandır bizim evin önünden ayrılmıyor.		
3.	Yıl boyunca yaşanan stresi atmanın en iyi yollarından biri de <u>tatil</u> yapmaktır.		
4.	Belgeler üzerinde çalışabilmek için aldığım <u>bilgisayarın</u> özellikleri çok kısıtlıydı.		
5.	Dolabımdaki <u>kâğıt</u> , iş yeri ile ilgili önemli bilgilerin bulunduğu bir evraktı.		
6.	İnsan yaşamına güzellik katan en güzel şey <u>ağaçtır</u> .		
7.	<u>Köpek</u> , insanoğlunun tanıdığı en sadık canlılardanır.		

ETKİNLİK-13

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini (nitel/nicel) yazınız.

	Sözcükler	Nitel	Nicel
1.	Öğrenci işleri <u>uzun</u> bir koridorun sonunda camekânla ayrılmış, küçücük penceresi olan bir yerdi.		
2.	<u>Büyük</u> umutlarla geldiği koca şehirde “Tutunabilecek miyim?” kaygısı ile yaşayıp gidiyordu.		
3.	Kalabalık ailesinin rahat edebilmesi için <u>geniş</u> bir ev kiralamaya karar vermişti.		
4.	Etrafındaki insanlara <u>soğuk</u> davranmaması gerektiği konusunda her fırsatta kendisini uyarıyorum.		
5.	Ülkemizin doğusunda <u>soğuk</u> hava dalgasının etkili olacağı yetkililer tarafından bildirildi.		
6.	En çok keyif aldığımız şey kentin <u>yüksek</u> bir yerine çıkıp saatlerce şehri izlemektir.		
7.	Belim ağrıdığı için <u>ağır</u> olan torbayı arkadaşım taşıdı.		
8.	Dayımın <u>sert</u> görünüşünün altında aslında çok sevecen bir insan vardı.		
9.	Sınıfımızdaki malzemelerin çoğu <u>sert</u> plastikten yapılmıştı.		
10.	Köyün dışındaki göl çok <u>derin</u> olduğu için çocuklar o bölgeye pek yaklaşmıyordu.		

ETKİNLİK-14

Aşağıda pekiştirilmiş sözcük bulunan cümleleri işaretleyiniz.

1.	İkinci güneşinin gözler alan çiy aydınlığı içinde bilmediği sokakları yabancı yabancı dolaşmaya mecbur oldu.	☐
2.	Uzun süre tek başına şehrin dışındaki bomboş bahçelerde zaman geçirmeye çalışmıştı.	☐
3.	Etrafına bakınca sapasağlam gözüken insanların çalışmak yerine neden dilendiklerine anlam veremiyordu.	☐
4.	Camiden çıkan ihtiyarlar, uzaktan sessizce birkaç karaltının köye yaklaştığını gördüler.	☐
5.	Soğuk mu soğuk bir kışın ardından doğa yeniden canlanmaya, eriyen karlardan akan sular ırmaklara karışmaya başlamıştı.	☐
6.	Hakkı yenen yarışmacı ağlaya ağlaya stüdyoyu terk etti.	☐
7.	Oturduğu bina, kapıları desteklenip sofalarına iğreti bölmeler çekilerek iki eve ayrılmıştı.	☐
8.	Şimdi masmavi denizi ve samimi insanlarıyla Anadolu'nun en güzel kasabalarından biri gözümüzün önündeydi.	☐
9.	Ay, duvarları kafeslerin büyümüş gölgeleriyle nakışlamış; süslemişti.	☐
10.	Dallardan sarkan olgun mu olgun elmalar görenlerin iştahını kabartıyordu.	☐
11.	Kapının tunç tokmağı bu karlı gecenin sessizliği içerisinde tok bir ses çıkardı.	☐
12.	Uzun süre aradıktan sonra simsiyah gecenin karanlığında bir çift gözü fark ettiler.	☐

ETKİNLİK-15

Aşağıdaki atasözlerinden gerçek anlamlı olanların başına “G”, mecaz anlamı olanların başına “M” yazınız.

1.	El elin eşeğini türkü çağırarak arar.
2.	Akıl akıldan üstündür.
3.	Arpa eken buğday biçmez.
4.	Bugünün işini yarına bırakma.
5.	Dost bin ise az, düşman bir ise çoktur.

6.	Minareyi çalan kılıfını hazırlar.
7.	Dost ile ye iç, alışveriş etme
8.	Eşeği dama çıkartan yine kendi indirir.
9.	Aç ne yemez, tok ne demez.
10.	Mum, dibine ışık vermez.

ETKİNLİK-16

Aşağıdaki atasözlerini anlamları ile eşleştiriniz.

1.	Dünya malı dünyada kalır.	a.	Masrafsız ve emeksiz elde edilen şeyler insana hoş gelir.
2.	Aç tavuk kendini arpa ambarında sanır.	b.	Herkes ancak kendi çevresinde bir değer taşır ve sözünü orada geçirebilir.
3.	Bakarsan bağ olur, bakmazsan dağ olur.	c.	Gönül alıcı, okşayıcı sözlerle karşımızdakinin inadı yenilebilir.
4.	Bedava sirke baldan tatlıdır.	ç.	İnsan öldüğü zaman malını öbür dünyaya götüremez.
5.	Çivi çıkar ama yeri kalır.	d.	Bakılıp onarılan şeylerden yararlanılır, bakımsız bırakılanlardan bir yarar elde edilemez.
6.	Dağ başından duman eksik olmaz.	e.	Sevdiği şeyden yoksun kalmak istemeyen kişi, onu sağlayacak araçları eli altında bulundurmalı ve bunun için gereken sıkıntılara katlanmalıdır.
7.	Ek tohumun hasını, çekme yiyecek yasını.	f.	Nasıl davranırsan öyle karşılık görürsün.
8.	Fazla mal göz çıkarmaz.	g.	Ne kadar ve ne türden mal olursa olsun malın fazlası elden çıkarılmamalıdır çünkü mutlaka bir gün gelir lazım olur.
9.	Her horoz kendi çöplüğünde öter.	ğ.	Büyük adamların, büyük iş yapanların her zaman üzüntüleri, sıkıntıları vardır.
10.	Kaymağı seven mandayı yanında taşır.	h.	Sağlıktan büyük zenginlik olmaz.
11.	Minareyi çalan kılıfını hazırlar.	ı.	Bir girişimden iyi sonuç almak isteyen, o işin temelini sağlam kurmalıdır.
12.	Ne ekersen onu biçersin.	i.	Hiçbir nimet zahmet çekilmeden, özveriye katlanılmadan elde edilemez.
13.	Paça ıslanmadan balık tutulmaz.	j.	İnsanlar, yokluğunu, yoksulluğunu çektikleri şeyler için olmayacak hayaller, düşler kurar.
14.	Sağlık varlıktan yeğdir.	k.	Kolay kolay gizlenemeyecek denli büyük bir suç işleyen kişi, bunun ortaya çıkmaması için gereken önlemleri daha önce alır.
15.	Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.	l.	Gönül yarası kapansa da unutulmaz.

1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
9.		10.		11.		12.		13.		14.		15.			

ETKİNLİK-17

Aşağıdaki deyimleri anlamları ile eşleştiriniz.

1. Bağına basmak	a. İki tarafı uzlaştırmak üzere araya girme dolayısıyla güç duruma düşmek
2. Arada kalmak	b. Kendiliğinden vermek
3. Çam devirmek	c. ummadığı bir duruma beklemediği bir anda ulaşan kimse çok şımarmak
4. Eli kolu bağlı olmak	ç. Güç bir durumdan kurtulayım derken daha kötüsüyle karşılaşmak
5. Gönlünden kopmak	d. Daha kötü olan yeni bir şey, bir durum, bir kimse, pek iyi olmayan eskisini aratmak
6. Kabak başına patlamak	e. Bir engel dolayısıyla hiçbir iş yapamaz duruma gelmek
7. Kafadan atmak	f. Aşırı zevk ve eğlenceyi anlatan bir söz
8. Mumla aratmak	g. Haberi olmamak, anlamamak
9. Ne oldum delisi olmak	ğ. Biriyle ilgilenerek onu koruyup kayırmak, yetiştirmek
10. Pişmiş aşı su katmak	h. Dayandığı, güvendiği kimse veya şey önemini yitirerek işe yaramaz duruma gelmek
11. Ruhu bile duymamak	ı. Karşısındakine dokunacak veya kötü bir sonuç doğuracak söz söylemek
12. Sözünü esirgememek	i. Birçok kimsenin ilgili olduğu bir olaydan, yalnızca bir kimse zarar veya ceza görmek
13. Tuttuğu dal elinde kalmak	j. Yoluna girmiş olan bir işi bozmak
14. Vur patlasın, çal oynasın	k. Düşündüğünü, karşısındakini kıracak bir söz olsa bile söylemekten çekinmemek
15. Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak.	l. Bir konu üzerinde inceleme yapmadan rastgele konuşmak, uydurmak, yalan söylemek

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	

ETKİNLİK-18

Aşağıdaki ifadelerden deyim olanın başına “D”, atasözü olanın başına “A” yazınız.

☐ 1. Dostun attığı taş baş yarmaz.	☐ 7. Söz gümüşse sükût altındır.
☐ 2. Ya devlet başa ya kuzgun leşe.	☐ 8. Tok açın hâinden anlamaz.
☐ 3. Kaçan balık büyük olur.	☐ 9. Üstüne toz kondurmamak
☐ 4. Gözden düşmek.	☐ 10. Yalancının evi yanmış kimse inanmamış.
☐ 5. Üzümünü ye, bağıını sorma.	☐ 11. Leb demeden leblebiyi anlamak
☐ 6. Yüzüne tükürseler yağmur yağıyor sanır.	☐ 12. Saçını süpürge etmek

ETKİNLİK-19

Aşağıdaki cümlelerden ikileme kullanılanları işaretleyiniz.

1.	İçerisinde tok tok vuran bu ses onun zayıf bedenini yormaya yetiyordu.	☐
2.	Gürül gürül akan derelerin arasında yemyeşil bir tarla vardı.	☐
3.	Bir gece yatsı namazından sonra herkes meydanda toplandı.	☐
4.	Kâğıdın tam da ortasına eğri büğrü bir şekil çizivermişti.	☐
5.	Birkaç günden beri havalar gayet güzel gidiyordu.	☐
6.	Eşyalarını çantasına koyup apar topar bu şehri terk etmişti.	☐
7.	Hayatı boyunca yalan, yanlış nedir bilmeden yaşamıştı.	☐
8.	Kağnılar geçerken çıkan gıcır gıcır kulaklarımızı tırmalamaya başlamıştı.	☐
9.	Çalıştıktan sonra er geç başarılı olacağız mutlaka.	☐
10.	Bir an herkes kendinden şüphelenmeye başlamıştı bile.	☐
11.	Düğüne katılmaları için eş dost kim varsa herkesi çağırdım.	☐
12.	Defteri çantamın içine koyduktan sonra yola koyulmaya hazırdım.	☐

ETKİNLİK-20

Aşağıda verilen ikilemeleri oluşumlarına göre uygun kutulara yerleştiriniz.

Abur cubur	Gıcır gıcır	Güzel güzel	Yarım yamalak	Aşağı yukarı	Işıl ışıl
Çoluk çocuk	İleri geri	Şırl şırl	Yalan yanlış	Yavaş yavaş	Tıkır tıkır
Deli divane	Mırın kırın	Eş dost	Paldır küldür	Eski püskü	İyi kötü

Aynı Sözcüğün Tekrarı ile Oluşanlar	Yakın Anlamlı Sözcüklerden Oluşanlar	Yansıma Sözcüklerden Oluşanlar	İki Anlamsız Sözcükten Oluşanlar	Anlamlı ve Anlamsız İki Sözcükten Oluşanlar	Karşıt Anlamlı Sözcüklerden Oluşanlar

1. “Okumak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Antik kentte bulunan bir yazıtın okunması için büyük çaba harcandı.
- B) Sahneye çıkıp şiir okuyan genç herkesi kendine hayran bıraktı.
- C) Yılların verdiği yorgunluk kadının yüzünden okunuyordu.
- D) Ailesi çok istemesine ve üzerine titremesine rağmen o okumak istemedi.

2. “Gövde” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamı olarak kullanılmamıştır?

- A) Bitki gövdelerinin besin depolama, yeni dokular oluşturma gibi çeşitli görevleri vardır.
- B) Bizim takımın yeni seçilen yönetimi gövde gösterisi yapıyordu.
- C) İsim gövdelerine hem yapım ekleri hem de çekim ekleri getirilebilir.
- D) Karın ve göğüs kısmından oluşan gövde boyun ve uzuvların bağlı olduğu kısımdır.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yıpranmak” sözcüğü mecaz anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

- A) Üzerinde ütülü ama yıpranmış bir gömlek vardı.
- B) Atölyedeki makineler kullanıla kullanıla iyice yıprandı.
- C) Uzun zamandır değiştirilmeyen fren balataları çok yıprandı.
- D) Yaşı geçmesine rağmen dedemin zekâsı hiç yıpranmadı.

4. Yazılışı ve okunuşu aynı olmasına rağmen anlamı tamamen farklı olan sözcüklere sesteş sözcükler denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük sesteş değildir?

- A) Ayakkabısının bağı çözülen öğrenciye öğretmeni yardım etti.
- B) Ne kadar ilgi göstersek de o bize soğuk davranmaya devam ediyor.
- C) Çeşitli kurumlara hayır yapmak için varlıklı insanlardan yardım istediler.
- D) Sesin çok ıraktan geldiğini anlayınca o tarafa birini gönderdiler.

5. Adam müşterisi ile hiç olmayacak bir sebepten güzel bir kavgaya tutuştu.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Odasını toplamayan çocuk annesinden güzel bir azar işitti.
- B) Mahallenin çocukları bahçede güzel güzel oynuyordu.
- C) Uzun zaman sonra eline güzel bir fırsat geçmişti.
- D) Güzel bir maçın ardından takımlar sahadan ayrıldı.

6. Aşağıdaki ikilemelerden hangisi farklı bir yolla oluşturulmuştur?

- A) Düzenli tertipli
- B) Güçlü kuvvetli
- C) Giyim kuşam
- D) Dost düşman

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “deniz” sözcüğü diğerlerinden daha genel anlamda kullanılmıştır?

- A) Dünyadaki su varlığının yaklaşık %95’ini deniz suları oluşturur.
- B) Balkona oturunca karşıımızdaki deniz manzarası tüm yorgunluğumuzu alıyordu.
- C) Deniz kenarında yürüyen adam başını öne eğmiş etrafa düşünceli gözlerle bakıyordu.
- D) Bu bölgede denizin suları yükseliyor, dalgalar daha hırçınlaşıyordu.

8. “Yeni yaptırdıkları evin bahçesi çok genişti.” cümlesinde “geniş” sözcüğü bir varlığın ölçülebilen bir özelliğini anlattığı için nicelik bildirmektedir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde “geniş” sözcüğü nicelik bildirmemektedir?

- A) Geniş ve uzun bir koridordan sonra avluya ulaşıyordu.
- B) Kulübe geniş bir tarlanın ekilmeyen kısmına yapılmıştı.
- C) Uzun ve geniş araçların geçmesi trafiği sıkıştırıyordu.
- D) Bu bölgede geniş iş imkânları bulmak mümkündü.

9. “Eldeki bülbülden bizdeki karga yeğdir.” **atasözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Anlamayana, hak etmeyene iyilikte bulunmak gereksizdir.
- B) Elimizdeki ile yetinmeli, başkalarına özenmemeliyiz.
- C) Toplumdan ayrı düşmemeli, toplumla ilgili konulara yabancı olmamalıyız.
- D) İşimizi yarım bırakmamalı, başkalarından yardım beklememeliyiz.

10. Aşağıdaki ikilemelerden hangisi yansıma sözcüklerden oluşmamıştır?

- A) Çatır çatır
- B) Fırıl fırıl
- C) Gıcır gıcır
- D) Işıl ışı

11. Bir sözcük temel anlamı ile somutken cümlede kazandığı anlamı ile soyut olabilir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde verilen duruma örnek bir kullanım vardır?

- A) Kardeşini bir anda karşısında görünce çok heyecanlandı.
- B) Hiçbir şeyden korkmadığını her fırsatta söylerdi.
- C) Son zamanlarda hiç havasında olmadığı belliydi.
- D) Ne olursa olsun her zaman bir umut vardır.

12. (I) Okuldan çıkınca hemen eve geldim. (II) Mutfaktan yemek kokuları geliyordu. (III) Ablam yine nefis yemekler yapmıştı. (IV) Tabağımı ve kaşığımı alıp masanın üzerine koydum.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde soyut anlamlı bir sözcüğe yer verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

1. (I) Köpek canı pahasına sürüyü korumaya çalışıyordu. (II) Sürünün çobanı canını dişine takmış soğuğa rağmen koyunları otlatmaya çalışıyordu. (III) Hayvanlardan birine bile zarar gelir diye canı gidiyordu çobanın. (IV) Ancak ne kadar çabalasa da koyunlardan birinin cansız yattığını fark etti.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. “Kabarmak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “Öfke, sevgi vb. duygular gittikçe güçlenmek” anlamında kullanılmıştır?

- A) Bu olayı duyan adamın yüreği acıma duygusuyla kabardı.
B) Atın üstündeki adam kabarıyor, etrafını süzerek ilerliyordu.
C) Irmak kabarmış, önüne kattığı kütükleri sürüklüyordu.
D) Mayasını fazla koyduğumuz ekmek iyice kabarmıştı.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde genelden özele doğru bir sıralama vardır?

- A) Otomobil en fazla kullanılan ulaşım araçlarının başında gelir.
B) Ağaç alırken bir tanesinin akasya olmasına dikkat edelim.
C) Sayfalardan bazıları yıpranınca kitabı tamire aldık.
D) Sivas kışın sıcaklığın en düşük olduğu illerden biridir.

4. “Etrafındaki insanlara karşı her zaman ince davranırdı.”

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün anlamca karşıtı aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Kalın bir odun alıp sobanın içine attı.
B) Koyu renk giysiler giymeyi pek sevmiyorum.
C) Kaba davranışlar sergileyen insanlardan uzak duralım.
D) Dar bir sokaktan geçerek pazar yerine ulaştık.

5. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- A) Akşamın hayrından sabahın şerri yeğdir.
B) Allah sağ eli sol ele muhtaç etmesin.
C) Aza kanaat etmeyen çoğu hiç bulamaz.
D) Adama dayanma ölür, ağaca dayanma çürür.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün eş seslisi yoktur?

- A) Meyve sebzeleri pazardan almaya özen gösteriyorum.
B) Bundan iki ay önce iş ile ilgili başvurumu yapmıştım.
C) Çocuğun dilinde lekeler çıkınca hastaneye götürdük.
D) Gemilerin içi ağzına kadar buğday yüklüydü.

7. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Buraların en çalışkan, en becerikli ve yırtıcı adamı odur.
- B) Dükkândaki kumaşların boyunu ölçmeden tahmin etmeye başladım.
- C) Son dönemde yaşanan olaylarda karanlık ilişkiler dikkat çekiyor.
- D) Bizi karalamak için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlardı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük terim anlamı olarak kullanılmamıştır?

- A) Takımda çok uzun taç atışları kullanabilen oyuncular vardı.
- B) Hastanın akyuvar hücrelerindeki azalma endişe verici seviyede değil.
- C) Matematik dersine karşı ilgim her geçen gün artıyor.
- D) Büyük Menderes alüvyon birikmesi ile oluşmuş ovalarımızdandır.

**9. I. İki yıldan beridir bu işin peşinden koşuyorum.
II. Kaçan ineğin arkasından bütün mahalleli koşuyordu.
III. Durakta bekleyen otobüse yetişmek için koştum.
IV. Atları arabalara koşup yola çıkmaya hazırlandık.
“Koşmak” sözcüğü bu cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?**

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “tartmak” sözcüğü “bir şeyin bütün sonuçlarını düşünmek, hesap etmek” anlamında kullanılmıştır?

- A) Bahçeden topladığımız cevizleri tartıp kovalara koyduk.
- B) Sözlerimi iyice tarttıktan sonra karşımdakine söyledim.
- C) Taşı avucuna aldı, bir süre tarttıktan sonra “Değerli olabilir.” dedi.
- D) Bir süre rakibi tarttıktan sonra hücumla geçmeye karar verdi.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük somut anlamda gelecek şekilde kullanılmıştır?

- A) Yapılanlar karşısında verdiği tepki ne kadar yürekli olduğunu gösteriyordu.
- B) Onun hamurunda verdiği sözden dönme, ihanet gibi şeyler yoktur.
- C) Bu kafayla bir yere varması pek de mümkün görünmüyor.
- D) Bileği ağrıyınca devam etmeyi çok istese de maçı bıraktı.

12. Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlam mecaz anlam denir.

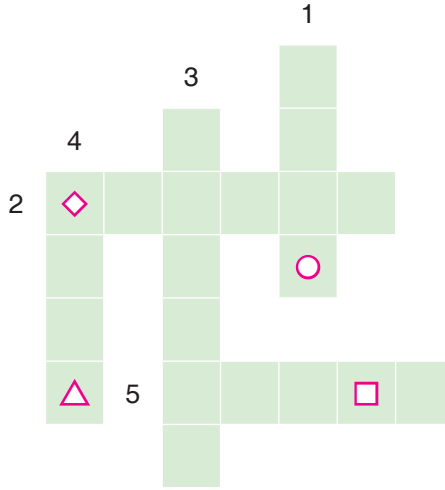
Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamda kullanılmamıştır?

- A) Bu proje ülkemizin aydınlık geleceğine katkı sağlayacak.
- B) Karanlık işler çeviren insanlardan uzak durmaya çalışırım.
- C) Yeni gelen arkadaşına çok kısa sürede ısındı.
- D) Temmuz ayı son yirmi yılın en sıcak ayı oldu.

1. İnsanlık tarihinin en önemli icatlarından biri olan kâğıt, ilk olarak MS 105 yılında Çin'de üretilmiş, 5. yüzyıldan itibaren yaygınlaşmaya başlamış, kervanlarla Orta Asya ve İran'a, Arapların Kuzey Afrika ve Endülüs'e ulaşmalarıyla İspanya'ya ve buradan da Avrupa'ya ulaşmıştır. Kâğıt üretimi İspanya'dan, kıtanın içlerine doğru yayılmasını hızla sürdürdü. Kâğıt yapımını Doğu'dan öğrenen Avrupalılar çok geçmeden Doğu'ya kâğıt ihraç eder duruma geldiler. MS 12. yüzyılda Endülüs, ürettiği kâğıtların Avrupa'ya ulaşmasını ve kâğıdın artık gerçek anlamda önemli bir yazı malzemesi hâlini almasını sağlamıştır.

Bu metinde geçen bazı sözcüklerin anlamları şu şekildedir:

1. Herhangi bir alanda yapılan buluş
2. Uzak yerlere yolcu ve ticaret eşyası taşıyan yük hayvanı katarı
3. Belirli faaliyet ve işlemler sonucu yeni bir mal veya hizmet meydana getirme
4. Yeryüzündeki altı büyük kara parçasından her biri, ana kara
5. Yurt dışına satılan mal

Anlamları verilen sözcükler bulmacaya yerleştirildiğinde ○, △, ◇, □ şekilleri, sırayla hangi harfleri karşılamaktadır?

A) TAKA

B) TARA

C) TANE

D) HARE

2. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili kelimelerden hangisi karşısında verilen anlama uygun kullanılmıştır?

Cümle	Anlamı
A) İzlediğim bir filmde suya su <u>katan</u> bir adam vardı.	Bir şeyin içine niteliğini değiştirmek veya niceliğini artırmak için başka bir şey eklemek
B) Gırtlığını <u>yırtarcasına</u> etrafa bağıırıyordu.	Zorlamak
C) Basketbol maçında iyice <u>yorulmuştu</u> .	Bir çıkar karşılığında bir şeyi gözden çıkarmak, feda etmek
D) Her yıl göle gelen kuş türlerini <u>izliyordu</u> .	Gözlemek, incelemek